PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Noin puolet suomalaisista pyrkii kuluttamaan jouluna vastuullisesti. **SUOMALAISEN TYÖN LIITON TEETTÄMÄ KYSELY**

9.11.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 8.04
ja laskee kello 16.03
Oulussa kello 8.35
ja laskee kello 15.28
Utsjoella kello 9.13
ja laskee kello 14.26

Päivän sana

9.11. Minä riemuitsen sinun sanoistasi niin kuin riemuitaan suuresta saaliista. Valhetta minä vihaan ja kammoksun, sinun lakiasi minä rakastan. Ps. 119:162–163
10.11. Minä pysyn uskollisesti sinun liitossasi, se on minulle ylen rakas. Minä noudatan sinun liittosi säädöksiä – missä kuljenkin, olen sinun edessäsi. Ps. 119:167–168
11.11. Kun he saapuivat Kapernaumiin, tuli Pietarin luo temppeliveron kantajia, jotka sanoivat: ”Kai teidän opettajanne maksaa temppeliveroa?” ”Maksaa kyllä”, hän vastasi Matt. 17:24–25

Nimipäiviä

Tänään perjantaina: Teuvo
Huomenna lauantaina: Martti
Ylihuomenna sunnuntaina: Isänpäivä, Panu

Mietelause

Martti makkarat sitoo.
Vanhaa ruokaperinnettä Honkajoelta

MERKKIPÄIVIÄ

70-VUOTIAS
Agrologi **Väinö Pollari** 11.11. Isokyrö.

60-VUOTIAS
Toimitusjohtaja, kauppaneuvos **Kalle Lähdesmäki** 11.11. Seinäjoki.

KUOLLUT

Aitokarjalainen viljelijä ja maataloustoimittaja

Käytännön Maamies -lehden monivuotinen päätoimittaja, agronomi Jorma Muurinen kuoli vakavan sairauden murtamana Helsingissä 1.11.

Kuolemajärvellä 29.12.1936 syntynyt Muurinen joutui sodan jälkeen perheensä mukana pitkälle evakkomatkalle, joka päätyi lopulta Urjalaan.

Urjalasta muodostui toinen koti ja ankkuripaikka, jossa Jorma monen vuosikymmenen ajan saattoi viljellä maata. Elämänuran kannalta jotain enteellistä saattoi olla siinä, että toisiksi etunimikseen hän oli saanut Kyösti Pellervo.

Kirjoitettuaan ylioppilaaksi Karjalan yhteiskoulusta 1956 Jorma valmistui Helsingin yliopistosta agronomiksi 1965 pääaineenaan kasvinviljelytiede. Tähän perusaineeseen Jorma paneutui niin perusteellisesti, että vielä vuosien jälkeen muisti satojen kasvien latinankieliset nimet!

Jorma tunsi maatalouden teknologisen kehityksen ja sen kovan ytimen, mutta samalla hän oli sielultaan vihreä ja luontoa rakastava esteetikko. Isänsä, talousneuvos Tatu Muurisen ostamaa ikivanhaa Pourun taloa keskisessä Urjalassa hän hoiti suurella pieteetillä.

Lehtimiesuransa Jorma Muurinen aloitti 1960-luvulla Koneviestin toimittajana ja sittemmin sen toimituspäällikkönä. Journalistiura jatkui tämän jälkeen Käytännön Maamies -lehden päätoimittajana aina eläkevuoteen 1992 asti.

Päätoimittajan humaanin elämänkatsomuksen ansiosta lehden sisältö muuttui entistä monipuolisemmaksi ja tavoitti näin laajan, alkutuotannosta ja yleensäkin maaseudun elämästä kiinnostuneen lukijakunnan.

Toinen sarka, jota Jorma Muurinen vuosien saatossa kynti hartaudella, oli menetetty Karjala ja erityisesti Viipuri. Viipurissa hän ehti viettää osan lapsuusvuosistaan ja aloittaa koulunkäynnin.

Jorma Muurinen

Karjalaisuus muodosti Jorman identiteetin – omakuvan – joka heijastui joviaalina lämpönä ystäviä ja työtovereita kohtaan. Muita karjalaisia tavatessaan hänen ajatuksiaan epäilemättä leimasi tunne kuulumisesta samaan perheeseen.

Karjalaisuudesta Jormalle muodostui sananmukaisesti todellinen alter ego. Niinpä hän toimi vuosia Wiipurin arkistoyhdistyksen puheenjohtajana. Myös Kuolemajärvi-säätiön hallintoneuvoston johdossa Muurisen panos Suomen historiaan laajalti perehtyneenä oli merkittävä.

Yhteyksiä Karjalaan Jorma Muurinen piti monilla johtamillaan ekskursioilla, joista viime kesänä tehty jäi hänen viimeiseksenä.

Jorman kiintymys Viipuriin ja yleensä Karjalaan ei ollut mitään sentimentaalista hymistelyä. Se oli seestynyttä, jalat maassa olevan viisaan ihmisen kotiseuturakkautta parhaimmillaan.

Tämä ei ollut esteenä sille, että hän Väinö Linnan henkilökohtaisesti tunteneena esitteli vierailleen asiantuntevasti myös Pentinkulman ja sen asukkaiden elämää tunnetun tähden alla.

EEVA TAPIO
ANTERO AALTONEN
MARTTI E.O. KORPELA
Kirjoittajat ovat Muurisen hyviä ystäviä ja kollegoja.

Lehmätarinoista syntyi väitöskirja

Suomalaisten lehmäaiheisista tarinoista on syntynyt väitöskirja.

Filosofian maisteri **Taija Kaarlenkaski** käytti Kertomuksia lehmästä -väitöskirjansa aineistona Suomalaisen Kirjallisuuden seuran ja Maaseudun Sivistysliiton vuonna 2004 järjestämään lehmäaiheiseen Ei auta sano nauta -kirjoituskilpailuun lähetettyjä tekstejä. Maaseudun Tulevaisuuden lukijat ovat saaneet lukea näitä tekstejä Viikon lehmä -vinjetin alla.

Kaarlenkaski tarkasteli perinteentutkimuksen väitöskirjassaan ihmisen ja lehmän kulttuurisen suhteen rakentumista kirjoitetuissa kertomuksissa.

Ihmisten ja nautojen suhteiden keskeinen piirre on ristiriitaisuus. Nauta on tuotantoeläin ja sellaisena ihmiselle hyödyn väline. Samalla se on olento, johon voi kiintyä voimakkaastikin.

Suomalaisesta karjanhoidosta kirjoituskilpailuaineistossa rakentuva ”suuri kertomus” painottaa karjatalouden pienimuotoisuutta ja nautojen historiallista ja yhteiskunnallista merkitystä ravinnontuottajina.

Kirjoittajat esittävät usein kritiikkiä nykyaikaista laajamittaista ja teknologisoituvaa eläintuotantoa kohtaan.

Tutkimus osoittaa myös, että karjanhoitoon kytkeytyvät vahvasti ruumiillisuuden, sukupuolittuneisuuden ja tunteiden näkökulmat.

Nautojen yksilöllisyyttä painotettiin monissa yhteyksissä ja niitä voitiin kuvailla työkavereina, jopa ystävinä.

Sekä karjanhoitotyön että muiden kohtaamisten yhteydessä nautoihin voidaan luoda hyvin vahvoja tunnesiteitä. Tunteellinen ja välineellinen suhtautuminen eivät sulje toisiaan pois, vaan ne ovat karjanhoidossa jatkuvasti läsnä. **MT**

FM Taija Kaarlenkasken väitöskirja Kertomuksia lehmästä – Tutkimus ihmisen ja kotieläimen kulttuurisen suhteen rakentumisesta tarkastetaan 10.11. Itä-Suomen yliopiston filosofisessa tiedekunnassa.

JANNE NOUSIAINEN

Jämsänjoelta löytyy myös kuohuja. Kun vesi on korkealla, vettä juoksutetaan ohi Jämsänkosken paperitehtaan. Ilveslinnan edessä sijaitsevalla näköalapaikalla kuohuja pääsee turvallisesti tarkkailemaan.

Jämsänjoki virtaa -hanke viritti uuden Jämsän yhtenäiseksi

Vielä 80-luvun alussa haisevana sinnitellyt Jämsänjoki on nyt aktiivisessa virkistyskäytössä ja monen erilaisen yritystoiminnan kulmakivi.

STINA HAASO

Jämsän ja Jämsänkosken kaupunkien yhdistyttyä Jämsänjoki toimii symbolisena kaupunkien yhdistäjänä.

”Tästä se kaikki lähti. Kunnostimme Kellokallion alueen”, kertoo Teuvo Vuorenpää.

JÄMSÄ (MT)
Kun kuntaliitoksia tehdään ympäri Suomen, monessa kunnassa vanhat kuntarajat jatkavat eloaan ihmisten mielissä. Niin kävi myös Jämsässä.

”Vanhat kuntarajat ovat eläneet vahvoina asukkaiden mielissä. Jämsänjoki virtaa -hankkeen avulla on tavoitettu myös uudenlaista henkistä yhteyttä”, iloitsee hankkeen alkuperäisenä masinoijana toiminut Arvenmäki-Asemamäki asukasyhdistyksen puheenjohtaja **Teuvo Vuorenpää**.

Jämsänjoki virtaa -hanke käynnistyi vuonna 2010. Tarkoitus oli edistää paitsi joen tunnettuutta ja jokiympäristön viihtyisyyttä, myös houkutella alueelle matkailijoita ja piristää yrityselämää.

”Koottiin tietoa alueesta ja erilaisista palveluista. Hankkeen aikana järjestettiin liki sata jokitapahtumaa, joihin osallistui lähes 13 000 ihmistä.”

Joki on yhteinen asia

Joki on toiminut kirjaimellisesti uuden ajan Jämsän yhdistäjänä. Vuorenpää itsekin tunnustaa olleensa yksi suurimmista kuntaliitosten vastustajista.

”Olin 28 vuotta Jämsänkosken kaupungin valtuustossa ja siitä 16 vuotta hallituksen puheenjohtajana. En osannut silloin kuvitellakaan, että voisimme elää yhteisessä Jämsässä. Nyt on uusi aika. Me tarvitsemme toisiamme.”

Vuorenpää on suorastaan liikuttunut innosta, jolla jämsäläiset ovat jokeaan halunneet kunnostaa ja sen äärelle kokoontua.

”Joki on koettu yhteiseksi asiaksi. Aina on löytynyt vapaaehtoisia mitä erilaisimpiin hommiin.”

Käymistilasta virkistyskäyttöön

Joki koetaan jälleen yhteiseksi elämänlangaksi.

”Se on toiminut paitsi kulkuväylänä, työn ja hyvinvoinnin tuojana, myös ihmisiä yhdistävänä tekijänä. Nyt se yhdistää jämsäläisiä enemmän kuin koskaan”, pohtii asukasyhdistyksen puheenjohtaja.

Jämsänjokea pidetään nyt mahdollisuutena, vaikka vielä pari vuosikymmentä taaksepäin se oli aivan jotain muuta.

1980-luvun alussa joki virtasi henkitoreissaan. Kalakuolemat ja epämääräiset hajut yhdistettiin paikallisten mielissä vahvasti jokeen.

”Se oli käymistilassa. Ei siinä kala elänyt saatikka ihminen uinut”, kuvailee Vuorenpää.

Kun Jämsän seudun molemmat paperitehtaat rakensivat omat vedenpuhdistamonsa, alkoi joen vesi pikku hiljaa puhdistua.

”Nyt joki on puhdas ja se on aktiivisessa virkistyskäytössä. Jämsän Pispalassa on esimerkiksi suosittu uimaranta.”

Jämsänjoki virtaa -hanke palkittiin Maaseutuverkoston Parhaat käytännöt 2012 -kilpailun voittajana torstai-iltana Tampereella järjestetyssä gaalaillassa.

STINA HAASO

Jämsäläisten ponnisteluna syntyi voittajatuloksia

Jämsänjoki virtaa palkittiin torstai-iltana parhaana Leader-hankkeena Maaseutuverkoston Parhaat päytännöt 2012 -kilpailussa. ”Upea hanke parantaa alueen tunnettuutta ja edistää matkailua”, arvioinnissa kerrotaan.

Arvenmäki-Asemamäki asukasyhdistyksen toteuttama ja Vesuri-ryhmän rahoittama hanke on edistänyt yhteisöllisyyttä ja myös kuntarajojen yli tehtävää yhteistyötä.

Palkinnon perustelujen mukaan hanke nostaa esille luonnonarvojen merkitystä ja idea on helposti siirrettävissä muille joki- ja vesistöalueille. Hanke palkittiin myös yleisön suosikkina.

> Upea hanke parantaa alueen tunnettuutta ja edistää matkailua.

Tampereella torstai-iltana järjestetyssä gaalaillassa palkittiin lisäksi
- onnistuneena kehittämishankkeena Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin Mallu kylillä -hanke,
- edistyksellisenä maaseutuyrityksenä rahtiteurastukseen laajentanut Roinilan lihatila,
- mainiona maaseutuoivallukseena Päijät-Hämeen hyvinvointipalvelujen kehitys ry:n Haloo Päijät-Häme-hanke
- sekä esimerkillisenä ympäristöpanostuksena Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen Ympäristökasvatuksesta käytännön toimiin -hanke.

Vaikuttavimmaksi Leader-toimintaryhmäksi nousi Joensuun seudun Leader.

Maaseutuverkostoyksikön Parhaat käytännöt -kilpailuun osallistuvat olivat saaneet rahoituspäätöksen Manner-Suomen maaseudun tai Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmasta tammikuun 2012 loppuun mennessä.

STINA HAASO

Kotimainen arvossa joulun ostoksissa

Kotimaisuus on suomalaisille edelleen tärkeää joulunajan ostoksissa, kertoo Suomalaisen työn liiton kyselystä. Kotimaisia ostoksia pidetään myös usein vastuullisina.

Noin puolet suomalaisista pyrkii gallupin mukaan kuluttamaan jouluna vastuullisesti. Heistä kolme neljästä pitää Suomessa tuotettuja tuotteita ja palveluita vastuullisena kuluttamisena.

Lahjojen hankinnassa tärkeimpiä kriteereitä ovat lahjan sopivuus sen saajalle sekä kestävyys. Kotimainen alkuperä on nostanut merkitystään viime vuoteen verrattuna.

Kestävyys korostuu myös sitä kautta, että neljä viidestä vastaajasta aikoo viettää joulun kotona.

Kotimaisuuden mainitsivat keskimääräistä useammin Itä-Suomessa sekä Oulun ja Lapin lääneissä asuvat sekä vastaajat, joiden kotitalouden tulot ylittävät 60 000 euroa.

Suomalainen design on merkittävää yli 50-vuotiaille, yrittäjille, Etelä-Suomessa asuville sekä ylempään tuloluokkaan kuuluville.

Ekologisuus ja eettisyys korostuvat nuorimpien 15–24-vuotiaiden lahjavalinnoissa. Palveluja taas aikovat ostaa lahjaksi useammin naiset ja 25–34-vuotiaat.

Lahjaksi halutaan antaa ja saada eniten kirjoja ja lehtiä (44 prosenttia vastaajista), herkkuja ja ruokaa (41) sekä hemmotteluun ja terveyteen liittyviä lahjakortteja (33).

Joulun viettoon aiotaan käyttää keskimäärin 400 euroa henkeä kohden. Tästä 70 prosenttia menee lahjoihin.

Verkko-ostoksiin uskotaan koko summasta kuluvan 15 prosenttia. Jouluostosten suunnitteluun internettiä pitää tärkeimpänä tiedonlähteenä peräti neljä viidestä vastaajasta.

Gallupin teki Taloustutkimus lokakuun kolmannella viikolla. Siihen vastasi reilu 1 100 eri puolilla maata asuvaa.

MT
www.suomalainenjoulu.fi

JAANA KANKAANPÄÄ

Alkuperällä on aiempaa enemmän merkitystä, kysely kertoo.